

Motion till riksdagen 2019/20:2988

av **Hans Eklind m.fl. (KD)**

Utgiftsområde 8 Migration

Innehållsförteckning

Förslag till riksdagsbeslut.....	3
Tabeller.....	5
1 Inledning.....	5
1.1 Kristdemokraternas utgångspunkter	6
2 Asylprocessen och mottagandet	7
2.1 Permanent lag om tillfälliga, treåriga uppehållstillstånd	7
2.2 Återinför en humanitär skyddsgrund	7
2.3 Asylansökningsområden.....	8
2.4 Asylprogram – obligatorisk sfi och samhällsorientering.....	8
2.5 Rätt att arbeta från första dagen.....	9
2.6 Snabbare hantering av asylansökningar.....	9
2.7 Korrekta beslutsunderlag	9
2.7.1 Åldersbedömningar av ensamkommande	10
2.7.2 Säkra länder.....	10
2.8 Ensamkommande barn och unga	10
2.8.1 God man inom 24 timmar	10
2.8.2 Nationell krissocialjour	11
2.8.3 Lämpligt boende för ensamkommande och fler familjehem	11
2.9 Effektivare avvísningar och fler utvisningar	12
2.10 Stärkt stödet till hjälporganisationerna	13
2.11 Kompetens gällande förföljda på grund av tro, kön eller sexuell läggning.....	13
2.12 Se över EBO-lagen	14
3 Familjeåterförening och anknytningsinvandring.....	15
3.1 Kvinnor som kränks eller riskerar att kränkas – tvåårsregel	15

4 Inrätta en inspektion för migrationsfrågor.....	16
5 Utveckla arbetskraftsinvandringen	17
5.1 Se över systemet med spårbyte	18
6 Uppvärdera medborgarskapets betydelse	18
7 Flyktingpolitik inom EU.....	19
7.1 Dublinförordningen	20
7.2 Kvotflyktingar och nödvisum	20

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2020 inom utgiftsområde 8 Migration enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna asylrätten genom att föra en ordnad, human och långsiktigt ansvarsfull integrations- och migrationspolitik och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det i utlänningslagen bör införas en huvudregel om tidsbegränsade treåriga uppehållstillstånd för den som har beviljats asyl och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en humanitär skyddsgrund och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om asylansökningsområden och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett asylprogram där asylsökande ska delta i 15 timmar språkutbildning och 9 timmar samhällsorientering per vecka och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att asylsökande ska arbeta 16 timmar i veckan på asylboendet och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för asylsökande att arbeta från första dagen och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett fribelopp för asylsökande som får ett reguljärt arbete och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av korrekta beslutsunderlag och om att stärka drivkrafterna för asylsökande att medverka till att identiteten fastställs och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rättssäkra åldersbedömningar i asylprocessen och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om säkra länder och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ensamkommande flyktingbarn bör få en god man inom 24 timmar och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en nationell krissocialjour och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lämpligt boende för ensamkommande och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en nationell kampanj för att rekrytera fler familjehem och gode män och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avvísningar och utvisningar och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förvarstaggande och fler förvarsplatser och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler återtagandeavtal med viktiga mottagarländer och tillkännager detta för regeringen.

20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mer resurser till polisen för att kunna verkställa avvisningar, utvisningar och fler inre utlänningskontroller och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stöd till civilsamhället och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om samarbetet mellan kommuner och civilsamhället och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bättre rättssäkerhet för personer som riskerar förföljelse på grund av tro, kön eller sexuell läggning och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EBO-lagen bör ses över och om att ekonomiska styrmedel bör användas på ett lämpligt sätt och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kvinnor som kränks eller riskerar att kränkas under tiden för den s.k. tvåårsregeln och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en inspektion för migrationsfrågor och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förkorta handläggningstiderna för arbetstillstånd och införa en 30-dagarsgaranti och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelverk och tillämpning avseende arbetstillstånd bör regleras i lag och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka arbetet mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda konsekvenserna av möjligheten till spårbyte och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda och uppvärdera medborgarskapets betydelse och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler lagliga vägar in i EU och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en reformering av Dublinförordningen och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla EU:s medlemsländer ska ta emot fler kvotflyktingar inom ramen för UNHCR:s vidarebosättningsprogram och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nödvisum och tillkännager detta för regeringen.

Tabeller

Tabell 1 Kristdemokraternas förslag till anslag för 2020 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (KD)
1:1 Migrationsverket	4 443 762	+20 000
1:2 Ersättningar och bostadskostnader	4 936 000	
1:3 Migrationspolitiska åtgärder	127 915	
1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål	781 903	+78 000
1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	249 831	
1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden	402 150	
1:7 Utresor för avvisade och utvisade	349 202	
1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	155 450	
Summa	11 446 213	+98 000

Tabell 2 Kristdemokraternas förslag till anslag för 2020 till 2022 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen (KD)		
	2020	2021	2022
1:1 Migrationsverket	+20	+20	+20
1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål	+78	+78	+78
Summa	+98	+98	+98

1 Inledning

För varje år ökar den humanitära krisen i världen. 13,6 miljoner människor tvingades under 2018 att fly. Enligt FN:s flyktingorgan UNHCR var 70,8 miljoner människor på flykt undan krig och förföljelse under föregående år. Fyra av fem flyktingar återfinns i ett land som angränsar till deras hemland. Den humanitära krisen i världen är som störst i utvecklingsländerna, UNHCR konstaterar att 84 procent av flyktingarna återfinns i de så kallade utvecklingsländerna. EU uppger att under 2018 sökte 580 800 personer asyl i EU-länderna. Det innebär att allt färre sökt asyl inom EU sedan 2015. Det är således endast en liten del av alla de som i dag flyr undan krig, förtryck och islamistiska terrorgrupper som kommer, tillsammans med ett stort antal människor som söker sig bort från fattigdom och misär, till vår del av världen.

Även om den humanitära krisen i huvudsak är något som har drabbat och drabbar utvecklingsländerna har de sista åren också skakat om både EU och Sverige, där det stora antalet flyktingar och migranter har orsakat stora påfrestningar i delar av samhället. Det har tydliggjorts att den politik och de system som finns inte har haft förmågan att hantera detta. EU:s gemensamma asylsystem (CEAS) har inte fungerat och Dublinförordningen (som innebär att asylansökningar huvudsakligen ska behandlas i det land där den sök-

ande först anländer) är inte utformad för att klara av den mängd asylsökande som EU och dess medlemsstater upplevde inte minst under 2015. Hade Dublinförordningen följts på det sätt som var tänkt hade Grekland ensamt burit ansvaret för att hantera asylansökningar för nästan en miljon flyktingar.

I Sverige kan vi notera en minskning av antalet asylärenden de sista åren. Denna minskning ligger i linje med den minskning som skett för EU som helhet. Det finns flera orsaker till detta. En orsak är den överenskommelse mellan EU och Turkiet som trädde i kraft våren 2016. Andra orsaker är de tillfälliga gränskontroller som infördes i flera av EU:s medlemsstater. Sveriges egen politik i form av den tillfälliga migrationslagstiftningen, id-krav och striktare gränskontroller har också spelat en roll för antalet asylsökande till landet.

Även om antalet asylsökande har gått ned de tre sista åren efter 2015, då drygt 160 000 människor sökte asyl, så kommer vi fortsatt att ta emot ett stort antal som söker uppehållstillstånd de närmaste åren. I juni beslutade riksdagen att förlänga den tillfälliga lagen med vissa justeringar. Utvecklingen av antalet personer som söker asyl i Sverige har hittills i år varit fortsatt stabilt och planeringsantagande kvarstår på cirka 21 000 och det gäller också för 2020. Den stora gruppen är dock inte asylsökande utan de som söker uppehållstillstånd via anknytning. Migrationsverket gör dock bedömningen att den förväntade ökningen inte är direkt kopplad till den utökade rätten till familjeåterförening för alternativt skyddsbehövande. Den antas av Migrationsverket normalt leda till mindre än en ansökan om anknytning per beviljat asyltillstånd.

1.1 Kristdemokraternas utgångspunkter

Kristdemokraternas migrationspolitiska utgångspunkt är att värna asylrätten och att Sverige har ett moraliskt ansvar att hjälpa medmänniskor i nöd. Det sistnämnda görs genom en rad olika insatser och åtgärder. Sverige ska vara en aktiv aktör inom olika internationella samverkansorgan, från det nordiska till det globala. Vi ska bidra till både etablerade och nya insatser inom freds- och säkerhetsfrämjande samt konfliktförebyggande verksamhet inom Nato, EU, FN och OSSE. Kristdemokraterna värnar ett generöst bistånd med målet om att detta ska uppgå till 1 procent av BNI. Vi hävdar människovärdet, höjer de fattigaste människornas levnadsnivå och främjar mänskliga rättigheter och demokrati. Sverige måste bidra aktivt till att dessa samarbeten fungerar så effektivt och resultatintriktat som möjligt och leder till verklig skillnad.

Kristdemokraterna vill utforma en ordnad, human och långsiktigt ansvarsfull migrations- och integrationspolitik. Utgångspunkten är att försvara öppenheten och den fria rörligheten inom EU. Vi vill även se fler lagliga vägar in i unionen. Samtidigt ska vi kunna känna oss trygga i att asylprövningen är rättssäker och att den som saknar skydds-skäl och får nej på sin asylansökan också ska lämna landet.

Kristdemokraterna har tydliggjort att vi vill se en kraftig minskning av söktrycket till Sverige för att ge förutsättningar för en värdig, effektiv och välfungerande integrationspolitik. De senaste fem åren har Sverige ensamt tagit emot långt fler än dubbelt så många asylsökande som övriga länder i Norden har gjort tillsammans. I det nu pågående arbetet i den parlamentariska migrationskommittén vill vi medverka till en lagstiftning som bidrar till att Sveriges mottagande hamnar på nordisk genomsnittsnivå. Det skulle innebära att dagens söktryck minskas med omkring 70 procent.

De gemensamma principerna för den reglerade migrationen inom EU har sedan sommaren 2015 i princip satts ur spel. Det gör att det inte är möjligt för Sverige att ha

asylregler som kraftigt avviker från andra EU-länders. Därför är det angeläget att Sverige även i fortsättningen arbetar för en harmonisering av migrationspolitiken inom EU, där fokus ligger på att höja upp lägstanivån bland medlemsstaterna, och att medlemsländerna följer ingångna avtal så att asylrätten kan vidmakthållas.

Vid sidan om behovet av att förbättra och effektivisera det direkta mottagandet av asylsökande behöver arbetet framöver fokusera på att få de personer som har fått och får uppehållstillstånd att så snabbt som möjligt etablera sig på den svenska arbetsmarknaden och i det svenska samhället. Att klara de integrationspolitiska utmaningarna – ta itu med utanförskap och utsatthet, bostadsbrist, klyftan mellan utrikes och inrikes födda på arbetsmarknaden – är centralt för att kunna ha en fortsatt human och ordnad migrationspolitik.

2 Asylprocessen och mottagandet

2.1 Permanent lag om tillfälliga, treåriga uppehållstillstånd

Den som beviljas asyl i Sverige bör, enligt Kristdemokraternas förslag, som huvudregel få ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som gäller i tre år med rätt till familjeåterförening. Den som under de första tre åren har kommit i egen försörjning, via arbete eller eget företagande, bör ges ett permanent uppehållstillstånd. Kristdemokraterna vill att dessa bestämmelser ska permanentas inom ramen för utlänningslagen.

Kristdemokraternas förslag stärker incitamenten till etablering eftersom eget arbete säkrar rätten att stanna i Sverige. Förslaget kan också påverka hur många som söker asyl just i vårt land. Att Sverige tidigare, till skillnad från andra EU-länder, som huvudregel haft permanenta uppehållstillstånd har sannolikt bidragit till att fler sökt asyl här i stället för i andra EU-länder. En jämnare fördelning minskar Sveriges kostnader och underlättar etableringen för dem som kommer hit.

2.2 Återinför en humanitär skyddsgrund

Under den tid som den nuvarande, tillfälliga migrationslagstiftningen gäller är möjligheterna att få uppehållstillstånd i Sverige snävare jämfört med den ordinarie lagstiftningen. Bland annat togs möjligheten att få uppehållstillstånd med anledning av synnerligen och särskilt ömmande omständigheter bort. I och med att lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige (2016:752) förlängdes, förlängdes också denna tillfälliga skärpning. Kristdemokraterna har deklarerat att en liknande humanitär skyddsgrund bör utredas inom ramen för den migrationspolitiska kommittén som börjat arbeta hösten 2019 för att ge skydd åt de allra mest utsatta.

2.3 Asylansökningsområden

2015 föreslog Kristdemokraterna att asylansökningsområden skulle inrättas i närheten av våra stora gränsövergångar, dit personer som vill söka asyl i Sverige hänvisas. När Kristdemokraterna presenterade förslaget mötte det hård kritik från flera håll, bland annat från dåvarande migrationsminister Morgan Johansson. Sedan dess har dock en statlig utredning (2018:22) presenterat förslag om ankomstcenter som till stor del liknar Kristdemokraternas förslag. Vi föreslår att det i asylansökningsområdena görs en första registrering och bedömning av asylansökan. Syftet är att få till stånd en snabbare handläggning och beslutsprocess som är både rättssäker och effektiv. Genom ett samlat mottagande och beslutsprocess ökar möjligheten att förhindra att människor avviker och hamnar i en utsatt situation.

I asylansökningsområdena ordnas boende för de asylsökande under den första fasen i asylutredningen. Personer som uppenbart inte medverkar till att styrka sin identitet, som kommer från så kallade säkra länder eller som i enlighet med reglerna i Dublin-förordningen bör få sin asylansökan prövad i ett annat land ska få ett snabbt avvisningsbeslut. Detsamma gäller även personer som bedöms vara en säkerhetsrisk.

Asylansökningsområdena ska bemannas med sjukvårdskompetens för att möta vårdbehov och behov av psykosocialt stöd. Det är viktigt att dessa kompetenser finns tillgängliga direkt vid mottagandet så att ett preventivt hälsofrämjande arbete kan påbörjas omgående.

2.4 Asylprogram – obligatorisk sfi och samhällsorientering

Asylsökande försätts i dag i en lång väntan på handläggning av sina asylansökningar med en lika lång tid av ovisshet och ofta passivitet som följd. Vistelsetiden är fortfarande oacceptabelt lång, men den genomsnittliga handläggningstiden för en asylansökan fortsätter att minska till följd av färre asylansökningar. Den genomsnittliga handläggningstiden beräknas vara cirka 7 månader under 2019 och cirka 5 månader under 2020 (förstagångsärenden och förlängning).

Att handläggningstiderna förkortas innebär inte att vi kan vara nöjda. Människors inneboende drivkraft och hopp om att bygga en bättre framtid riskerar att avta ju längre tiden går och detta är tid vi inte vill förlora. Kristdemokraterna vill möta denna situation genom att tidigarelägga den utbildning (svenska för invandrare, sfi, och samhällsorientering) som nyanlända erbjuds. Regeringen har aviserat ett intensivår för nyanlända inom etableringsprogrammet med språk och yrkesnära insatser, med målet att deltagarna efter detta ska vara matchningsbara mot arbetsmarknaden och komma i arbete inom ett år. Kristdemokraterna vill gå ett steg längre och se ”integration från dag ett”, alltså att integrationsinsatser ska sättas in redan under asyltiden och inte dröja tills den asylsökande fått uppehållstillstånd. Förutom möjligheten att arbeta ska den asylsökande få samhällsundervisning där man exempelvis klargör vad som avses med begrepp som religionsfrihet, jämställdhet och likabehandling och där svenskundervisningen förbättras genom individuella prestationsplaner, ökad nivåindelning och fler samt bättre sfi-anordnare.

Kristdemokraterna vill införa krav på att asylsökande erhåller och ska delta i 15 timmars språkutbildning och nio timmars samhällsorientering per vecka. Kristdemokraterna anslår totalt 200 miljoner under 2020, 500 miljoner år 2021 och 600 miljoner år 2022 för detta. På sikt överväger vinsterna i snabbare integration de extra kostnader som detta medför. En kraftigt kortad etableringstid är något som är bra för både den enskilde

och samhället i stort. Länsstyrelserna, som i dag ansvarar för asylsökandes sysselsättning, ska även administrera asylprogrammen, vilket innebär att medlen förs till utgiftsområde 1. Till förmån för det mer omfattande asylprogrammet säger Kristdemokraterna nej till den tidigare regeringens satsning på svenska från dag ett.

Utöver utbildningstiden ska asylsökande ha ett arbetskrav på sig om 16 timmar per vecka vid det egna asylboendet. Det innebär att den asylsökande förväntas bidra med till exempel lokalvård, matsservering, trädgårdsarbete och vaktmästartjänster, alltså uppgifter som det i dag kan åligga asylboendenas personal att sköta. Den som inte deltar i utbildningen eller uppfyller arbetskravet kan få sin dagersättning nedsatt.

2.5 Rätt att arbeta från första dagen

I dag måste asylsökande som vill arbeta få ett undantag från skyldigheten att ha arbetstillstånd, ett så kallat AT-UND. För att erhålla ett sådant måste den asylsökande lämna in godtagbara identitetshandlingar eller på något annat sätt medverka till att klarlägga sin identitet. Detta villkor infördes som ett sätt att få fler asylsökande att klarlägga sin identitet.

Med ett stort antal asylsökningar och långa handläggningstider är det mycket viktigt att stärka möjligheten till meningsfull sysselsättning för de asylsökande och att så många som möjligt kan arbeta. Arbete och språk är i flera avseenden att betrakta som nycklar in i samhället. För asylsökande som vill börja arbeta finns fler praktiska hinder som måste undanröjas. Det har handlat om problem med att få det samordningsnummer som behövs för att bland annat kunna begära A-skattsedel. Skatteverket har föreslagit en lösning på detta problem, och vi anser att detta måste åtgärdas skyndsamt. Kristdemokraterna föreslår dessutom att asylsökande som får ett reguljärt arbete ges ett fribelopp om 3 000 kronor som den enskilde kan tjäna per månad utan att dagersättningen minskas.

2.6 Snabbare hantering av asylansökningar

Det är viktigt att asylprocessen inte drar ut på tiden längre än nödvändigt. I dag väntar tusentals asylmål på att bli avgjorda. Migrationsdomstolarna behöver en rejäl resursförstärkning för att kunna minska denna kö på ett rättssäkert och effektivt sätt. Regeringens förstärkning om 122 miljoner kronor räcker inte. Beskedet som har lämnats utifrån regeringens budgetproposition är att bemanningen av migrationsdomstolarna därför måste anpassas till en lägre nivå. Vi kristdemokrater anslår därför ytterligare 78 miljoner kronor utöver regeringens förstärkning. Resursförstärkningen sänker kostnaderna för mottagningssystemet då asylmålen kan avgöras snabbare. Att sänka kostnaderna för mottagningssystemet överskuggas dock av betydelsen som återfinns i det humana i fråga om att snabbare kunna ge dem som väntar det viktiga beskedet om huruvida de får ett ja eller nej på sin asylprövning.

2.7 Korrekta beslutsunderlag

Felaktig information, osäkerhet och bristande tilltro till myndigheter kan göra att asylsökande gör sig av med identitetshandlingar eller inte vågar uppge korrekt information då de tror att det annars skulle påverka deras möjligheter i asylprocessen i negativ bemärkelse. Detta kan leda till dels att rättssäkerheten för den asylsökande äventyras och

dels att legitimiteten för asylsystemet och migrationspolitiken undermineras. En hög legitimitet för asylsystemet är väldigt viktigt såväl för den asylsökande som för allmänhetens syn på invandring och för integrationen. Som ett led i att göra beslutsunderlaget så komplett som möjligt menar Kristdemokraterna att information om anhöriga ska lämnas in vid asylansökan. Den asylsökande ska informeras om att inkorrekt eller undanhållande av information påverkar trovärdigheten och i förlängningen möjligheten till uppehållstillstånd. Korrekt information är en viktig del för att bland annat underlätta styrkandet av den asylsökandes identitet.

2.7.1 Åldersbedömningar av ensamkommande

Sedan maj 2017 ska en åldersbedömning av asylsökande barn och unga göras redan tidigt i asylprocessen, vilket Kristdemokraterna välkomnar. Det är viktigt att åldersbedömningarna görs tidigt i asylprocessen för att i så stor utsträckning som möjligt undvika att vuxna asylsökande placeras tillsammans med ensamkommande barn och unga, men också för att tillförsäkra att de resurser som ska gå till barn inte används till vuxna. Det är dock angeläget att de metoder som används utvärderas kontinuerligt och är rättssäkra.

2.7.2 Säkra länder

Trots att det är uppenbart att en sökande saknar asylskäl är det, efter ett domslut i EU-domstolen i juli 2018, svårt för Sverige att avvisa en person med omedelbar verkan. Det kräver en lista med så kallade säkra länder, det vill säga länder där det generellt inte förekommer förföljelse eller övergrepp. Vid införande av ett system med säkra länder skulle den sökande få sin individuella bedömning men kan sättas på väntande plan efter några dagar. Detta behövs. Migrationsverket måste få möjlighet att hantera ärenden där det är uppenbart att sökanden har lämnat in en asylansökan som är uppenbart ogrundad på ett snabbt, effektivt och rättssäkert sätt.

Regeringen har nu tillsatt en utredning som ska undersöka behovet av en företeckning över säkra länder. Detta borde dock ha skett tidigare och det är angeläget att regeringen inte drar detta i långbänk ytterligare. Kristdemokraterna menar att Sverige ska ha en lista över säkra länder. Det blir också en tydlig signal som bidrar till att minska söktrycket till Sverige. Det minskar också möjligheterna för internationella brottsnätverk att utnyttja vårt system, vilket görs i dag enligt polisens nationella operativa avdelning.

2.8 Ensamkommande barn och unga

2.8.1 God man inom 24 timmar

När ensamkommande barn och unga anländer till Sverige saknar de per definition familj, men också i de allra flesta fall vänner och annat kontaktnät som kan ge ett sammanhang och det stöd som är så viktigt när man kommer ensam till ett nytt land. Därför arbetar Kristdemokraterna för att dessa barn ska få in trygga rutiner i sina liv, främst genom ett säkert boende och gode män.

En god man ska ha nära kontakt med den minderåriga, informera om barnets rättigheter och säkerställa att barnet vet vilka fördelar som finns med en rättssäker process jämfört med de risker som följer med en avvikelser.

I dag tar det alltför lång tid från det att den minderåriga anländer till att en god man förordnas och det förekommer även att gode män har ansvar för fler minderåriga än de klarar av. Orsaken till detta är huvudsakligen bristen på gode män. Kristdemokraterna vill att alla ensamkommande barn ska få en god man inom 24 timmar efter ankomst. Regeringen har aviserat att de avser att tillsätta en utredning som ska se över hur man kan förbättra ordningen med gode män, förvaltare och överförmyndare. Det är bra. Men vi konstaterar samtidigt att det behövs en snabbare hantering för att tillgodose barns och ungas rättigheter, exempelvis för att minska risken för att de avviker, vilket ökar deras utsatthet samt minskar legitimiteten för mottagandet. Därför föreslår Kristdemokraterna att rekryteringen av gode män underlättas genom att en nationell kampanj genomförs redan nu och att ett nationellt register upprättas.

2.8.2 Nationell krissocialjour

Situationen 2015 tydliggjorde de svårigheter som kommunerna redan tidigare upplevde i vissa lägen när de inte klarat sitt uppdrag fullt ut. Även om den akuta situationen har lättat krävs en förnyad ansvarsfördelning och nya arbetsformer för att avlasta kommunernas socialtjänst. Vi anser därför att en nationell krissocialjour bör inrättas. När kommunerna bedömer att de behöver extra hjälp kan sådan avropas från den nationella krissocialjouren. Med en nationell organisation kan resurserna användas bättre. Dessutom kan riskerna för att barns och ungdomars trygghet och rättssäkerhet åsidosätts minimeras. Krissocialjouren bör även ha befogenhet och resurser att upprätta mottagningsboenden samt granska och rekrytera familjehem, gode män och särskilt förordnade vårdnadshavare.

Ett syfte med en nationell krissocialjour är att den snabbt ska kunna ställa om och gå in med riktade insatser för att avlasta kommuners socialtjänst där behoven är störst. Kommuner över hela landet brottas nu med hur de ska undvika att unga dras in i kriminella miljöer och letar verktyg för att få bort unga från kriminalitet. Vi föreslår därför att krissocialjouren ska kunna sättas in i områden som är särskilt drabbade av kriminalitet. Inte minst för mindre kommuner kan situationen, precis som under det stora flyktingmottagandet 2015, snabbt eskalera på ett ovant sätt. En nationell krissocialjour kan exempelvis också behöva användas på platser där våldet snabbt eskalerat till följd av en kriminell konflikt eller där polisen gjort stora ingripanden mot den lokala kriminaliteten för att säkerställa att återväxten till kriminella nätverk stoppas.

Vi fördubblar därför vår tidigare satsning och avsätter 50 miljoner per år 2020–2022 för att inrätta en nationell krissocialjour på utgiftsområde 9 anslag 8:1 Socialstyrelsen.

2.8.3 Lämpligt boende för ensamkommande och fler familjehem

Kristdemokraterna anser att fler ensamkommande barn och ungdomar i första hand ska placeras i familjehem. Eftersom antalet familjehem är begränsat har Kristdemokraterna föreslagit en nationell kampanj för att rekrytera och utbilda fler familjehem och gode män. Vi avsätter 200 miljoner årligen för att bygga ut antalet jour- och familjehem och öka antalet gode män.

För de barn och unga som ändå inte kan beredas plats i ett familjehem är det viktigt att kommunen kan erbjuda ett annat lämpligt boende, exempelvis stödboende för unga mellan 16 och 20 år, som infördes under 2016. Tidigare var det endast möjligt att placera barn och unga i HVB-hem, vilket ibland var direkt olämpligt. Det nya stödboendet är i första hand tänkt för unga personer som är 18 år och äldre men kan, om

särskilda skäl finns, även omfatta barn och ungdomar i åldern 16–17 år. Kommunernas socialnämnder ska ha ett övergripande ansvar, och en noggrann bedömning ska göras utifrån det enskilda barnets eller den unges behov. I huvudsak bör en placering i ett stödboende endast bli aktuell när barnets eller den unges egen problematik inte ligger till grund för placeringen.

Kristdemokraterna vill poängtera vikten av att en uppföljning görs av denna nya placeringsform och att tillsynen av dessa boenden säkerställs. IVO konstaterar i en rapport som omfattar 2018 års verksamhet att barn och unga som placeras i HVB eller stödboende inte får sina behov tillgodosedda, vilket leder till allvarliga konsekvenser för den enskilde. Verksamheter blandar olika målgrupper på ett sätt som medför påtaglig risk för ungdomarnas säkerhet och trygghet.

Kommunernas kostnader för de ensamkommande är fortsatt höga. Likaså påfrestningen på socialtjänsten. Risken är då överhängande att inte tillräcklig hänsyn tas för att säkerställa den enskildes bästa. Extra påtagligt blir det när en ensamkommande fyller 18 år. Såvida inte personen i fråga kan ordna ett eget boende när han eller hon blir myndig blir han eller hon ofta abrupt omplacerad till en annan kommun. För att skapa goda förutsättningar för en god psykisk hälsa och en lyckad integration behöver vi i största möjliga mån undvika sådana uppbrott. Det mest humana är att låta dem stanna i den kommun där de har etablerat sig.

2.9 Effektivare avvisningar och fler utvisningar

Det är viktigt att återvändandet fungerar, och att det är en tydlig skillnad mellan ett ”ja” och ett ”nej” i asylprocessen är centralt för att legitimiteten i – och förtroendet för – asylrätten och vår reglerade migrationspolitik ska upprätthållas. Det är också centralt för att Sverige som land ska kunna vara generöst i att ge skydd till människor som är i behov av det. I Migrationsverkets prognos (november 2018) beräknar myndigheten att ytterligare omkring 7 000 personer kommer att efterlysas som avvika under 2020.

Att avvika eller att ”gå under jorden” innebär dels stora risker för den enskilda, dels att parallellsamhällen riskerar att etableras. Det är en utveckling som vi måste motverka.

Utbyggnaden av förvarsplatser har skett fortgående; under 2018 utökades förvarsplatserna med 40 platser till totalt 461 stycken. Genom att Kristdemokraternas och Moderaternas budget antogs av riksdagen 2018 tillskötts 100 miljoner för att täcka kostnader för fler förvarsplatser som nu planeras. Migrationsverket och Polismyndigheten bedömer dock att myndigheternas totala behov 2019–2020 är mellan 865 till 935 förvarsplatser. Även EU-kommissionen har uppmanat Sverige att öka antalet förvarsplatser. Mot denna bakgrund avsätter vi ytterligare 20 miljoner kronor per år 2020–2022, utöver regeringens satsning, för att tillskapa fler förvarsplatser.

För att möjliggöra fler avvisningar och utvisningar är det också viktigt att Sverige ingår fler bilaterala överenskommelser (så kallade återtagandeavtal) med de viktigaste mottagarländerna för att dessa ska ta emot sina medborgare. Det behövs även mer resurser till polisen för att de ska kunna verkställa avvisningar och utvisningar och även i större utsträckning genomföra inre utlänningskontroller. Kristdemokraternas satsningar på polisen redogörs för inom ramen för utgiftsområde 4.

I de förhandlingar om nya åtgärder mot terrorism som ägde rum under våren 2017 var en av Kristdemokraternas prioriterade frågor – som också vann stöd under förhandlingarna – att elektronisk övervakning vid avvisningsbeslut ska utredas. Kristdemokraterna menar att elektronisk fotboja ska kunna användas som alternativ till förvarstug-

ande. Personer med fotboja, som skulle kunna fungera som ett slags kommunarrest, kan förbereda sin hemresa. Samtidigt skulle ett avvikande upptäckas omedelbart, antingen när fotbojan avlägsnas eller när den person som är utrustad med en sådan avviker från sitt tillåtna geografiska område.

Avslutningsvis i detta avsnitt bör framhållas att lagstiftningen i dag är sådan att brottsliga gärningar kan innebära utvisning. Kristdemokraterna menar att utvisning, för personer med uppehållstillstånd, bör bli en betydligt vanligare rättsverkan än vad som är fallet i dag. Detta bör exempelvis gälla den som döms till minst sex månaders fängelse. Om en utvisning inte går att verkställa, exempelvis för att det inte finns något mottagande land eller för att ett verkställande skulle innebära ett konventionsbrott, så ska utvisningsbeslutet kunna genomföras när verkställighetshindren inte längre föreligger. Vi menar också att fler kriminella som är dömda för brott och har fått utvisningsbeslut ska avtjäna straffet i sina hemländer.

2.10 Stärk stödet till hjälporganisationerna

Frivilliga enskilda krafter och organisationer visade på stort engagemang och stor kapacitet vid flyktingkrisen 2015. Civilsamhället genomför stora insatser både vad gäller mottagandet av nyanlända och i den efterföljande integrationsprocessen. Här menar vi att kommunerna bör jobba mer organiserat tillsammans med både enskilda och det civila samhället. Det civila samhället är oersättligt och förtjänar samhällets erkännande och stöd. Det gåvoskatteavdrag som infördes under Kristdemokraternas tid i regeringen har genererat många miljoner till de organisationer som i dag är godkända mottagare.

I en rapport från riksdagens utredningstjänst uppger bland annat Unicef att de tack vare gåvoskatteavdraget för åren 2012–2014 fick in minst 8 miljoner kronor extra. De uppger även att de under år 2015 tappade 1,6 miljoner kronor i intäkter på grund av att den rödgröna regeringen inför året aviserade att avdragsrätten skulle tas bort. För att värna det ideella engagemanget behöver staten uppmuntra all form av hjälp. Avdragsrätten var en konkret och tydlig åtgärd som dessutom direkt kom många människor till del. Kristdemokraterna återinförde i KD/M-budgeten gåvoskatteavdraget. Vi vill nu tillsätta en utredning som syftar till att gåvor till fler typer av organisationer ska berättiga till gåvoskatteavdrag, att den undre beloppsgränsen för varje enskild gåva ska sänkas samt att administrationen ska förenklas för de berörda organisationerna. Kristdemokraterna menar också att taket ska höjas. Detta utvecklas i en annan kristdemokratisk motion.

2.11 Kompetens gällande förföljda på grund av tro, kön eller sexuell läggning

Arbetet med att förstärka rättigheterna för dem som riskerar förföljelse på grund av tro, kön, könsidentitet eller sexuell läggning är av stor vikt. När de mänskliga rättigheterna försvagas i ett land är ofta den första varningssignalen ökade attacker mot just religiösa minoriteter och hbtq-personer. Situationen för dessa två grupper ger också ofta en god indikation på hur det är ställt med de mänskliga rättigheterna i ett land rent generellt.

Sedan 2005 ska förföljelse på grund av tro, kön, könsidentitet eller sexuell läggning ge flyktingstatus. För att Migrationsverket ska kunna följa dessa nya bestämmelser är kompetensen hos myndighetens handläggare naturligtvis avgörande, och flera viktiga

åtgärder, i form av referensgrupper, utbildningsinsatser och seminarier, har genomförts sedan den nya lagstiftningen infördes i syfte att höja kompetensnivån.

När det kommer till konvertiter till kristendom är det just skiftet från en övertygelse till en annan som utreds av Migrationsverket och huruvida denna konversion är genuin. Efter att kritik har riktats mot hur myndigheten har gjort dessa bedömningar har kunskapsfrågornas betydelse tonats ned till förmån för den asylsökandes egen berättelse om hur vägen till konversion har sett ut. Detta är något som Kristdemokraterna välkomnar. Men trots insatserna hos Migrationsverket finns det fortfarande mycket som tyder på att lagstiftningens intention från 2005 ännu inte har uppnåtts. Exempelvis visar en granskning av konvertitären den på stora skillnader i bedömning på de olika migrationskontoren trots jämförbara situationer. Avslagsprocenten i Jönköping var 44 procent medan den i Göteborg var 84 procent. Granskningen visar också påfallande skillnader i bedömningar hos de politiska tjänstemännen i migrationsdomstolen. Detta sammantaget visar behovet av att införa en inspektion för migrationsfrågor, där exempelvis Migrationsverkets hantering av konversioner bör granskas. Förslaget om en inspektion för migrationsfrågor presenteras mer utförligt nedan.

2.12 Se över EBO-lagen

Kristdemokraterna anser att EBO-lagstiftningen är problematisk på många sätt. Trots namnet har EBO blivit inneboende, inte eget boende. Konsekvensen är trångboddhet, frekventa flyttar och socialt utanförskap. Det finns fall där tio till tolv personer trängs i en tvårumslägenhet. Oseriösa aktörer utnyttjar situationen och handel med adresser förekommer. EBO leder även till att många asylsökande koncentreras till vissa områden, vilket förstärker segregationen.

Lokalpolitiker i kommuner som Malmö och Södertälje har därför länge pekat på allvarliga konsekvenser som EBO medför. En jämnare fördelning mellan landets kommuner av såväl nyanlända som asylsökande underlättar både för de asylsökande och för arbetet med att ta emot och slussa in nyanlända i samhället. För att fler ska välja anläggningsboende och för att bryta den destruktiva trångboddheten behöver EBO-lagen ändras och ekonomiska styrmedel användas på lämpligt sätt.

För att förhindra att asylsökande väljer trångbott eget boende har Kristdemokraterna sedan tidigare föreslagit skärpta krav på dem som väljer EBO. Den som vill välja eget boende ska kunna uppvisa ett trovärdigt och värdigt boende för Migrationsverket i den kommun som den asylsökande vill bosätta sig i. Detta bör vara ett villkor för att kunna erhålla dagernättning. Kristdemokraterna ser därför positivt på regeringens skärpning av EBO-lagen, som innebär att asylsökande som bor i eget boende i områden med socioekonomiska utmaningar inte ska ha rätt till dagernättning eller särskilt bidrag enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande med flera. Regeringen har lämnat förslaget i lagrådsremissen ”Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande”.

Boverkets trångboddhetsnorm 2 bör appliceras i sammanhanget. Enligt denna norm räknas ett hushåll som trångbott om det finns fler än två boende per sovrum, kök och vardagsrum oräknade. Ett hushåll med fyra personer ska därmed ha minst tre rum och kök för att inte räknas som trångbott. Hushåll med ensamstående utan barn anses inte vara trångbodda oavsett antal rum. Kommuner och deras kommunala bostadsföretag bör identifiera boenden där trångboddhetsnormer överskrids. Asylsökande i bostäder där trångboddhetsnorm 2 överskrids bör hänvisas till anläggningsboende under Migrationsverkets försorg.

3 Familjeåterförening och anknytningsinvandring

Under den tid som den nuvarande, tillfälliga migrationslagstiftningen gäller har fram tills nyligen möjligheterna till familjeåterförening varit begränsade. De som har fått uppehållstillstånd som alternativt skyddsbehövande har inte haft möjlighet till familjeåterförening under denna tid.

Kristdemokraterna anser att familjens betydelse för upplevelsen av gemenskap, trygghet och stabilitet är mycket viktig. Vi värnar familjesammanhållning och det är vår utgångspunkt att familjer ska kunna återförenas. Barn ska inte skiljas från sina föräldrar. Detta är även en integrationsfråga. Det är bättre att de människor som har kommit till Sverige fokuserar på att så fort som möjligt etablera sig på arbetsmarknaden och i samhället, i stället för att oroa sig för sina anhöriga.

Vi välkomnade därför att denna begränsning togs bort när lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige (2016:752) förlängdes sommaren 2019. Fortsatt rätt till familjeåterförening är ett av våra ingångsvärden i den parlamentariska migrationskommitté som har påbörjat sitt arbete i höst. Kristdemokraternas partistyreelse har även öppnat för ett utökat försörjningskrav för samtliga anhöriga som man vill få till Sverige, utom egna minderåriga barn. Förslaget minskar incitamentet att skicka barn på riskfyllda resor till Sverige i syfte att säkra uppehälle för resten av familjen. Vi står även fortsatt bakom att nyetablerade relationer ska omfattas av försörjningskrav.

3.1 Kvinnor som kränks eller riskerar att kränkas – tvåårsregel

En person som söker uppehållstillstånd för att få leva med en person i Sverige kan beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som gäller under två år – den så kallade tvåårsregeln. Om förhållandet upphör innan utgången av två år ska personen i fråga återvända till sitt hemland. Regeln kom till för att förhindra skenäktenskap.

Dessvärre har det visat sig att kvinnor som har misshandlats av sin partner har försatts i en tvångssituation. De har helt enkelt haft att välja mellan att fortsätta att utstå psykisk eller fysisk misshandel eller att bli utvisade från Sverige. Därför ändrades lagen och i dag kan den person som har utsatts för våld eller en annan allvarlig kränkning under förhållandet, och av det skälet har lämnat detsamma, beviljas fortsatt uppehållstillstånd även om förhållandet har upphört innan två år förflutit.

Lagändringen förefaller dock inte ha inneburit att situationen har förbättrats i avsedd omfattning. Kvinnor som borde ha fått stanna har inte fått göra det. En orsak till detta är att även om kvinnan har brutit upp från förhållandet på grund av exempelvis misshandel, krävs att sammanboendet inte har varit helt kortvarigt och att förhållandet från början var seriöst. Om man finner att förhållandet har varit oseriöst eller kortvarigt, bedöms orsaken till uppbrottet som relativt oväsentlig.

I betänkandet Kvinnor och barn i rättens gränsländ (SOU 2012:45) påpekar regeringens utredare att tusentals kvinnor varje år söker hjälp efter att ha utsatts för våld av sina män. Utredningen menar att kunskapen hos kvinnorna är bristfällig och att informationen borde bli bättre. Det finns tyvärr exempel på män som systematiskt utnyttjar utländska kvinnor genom att inleda ett förhållande med dem och inom två år antingen överge dem eller på något annat sätt göra så att de tvingas att lämna förhållandet. Dessa män är väl medvetna om att kvinnorna kommer att utvisas om förhållandet upphör innan två år har gått.

För att kunna utreda om det finns skäl att misstänka att referenspersonen kan komma att förgripa sig på sökanden i framtiden, eller för att fastställa att han tidigare har förgripit sig på en sambo eller maka, bör en kontroll göras genom registerutdrag. Vi menar att utdrag från brottsregistret avseende brott mot liv och hälsa (3 kap.), brott mot frihet och frid (4 kap.), frid och sexualbrott (6 kap.) ska hämtas in för samtliga referenspersoner. Även meddelande om besöksförbud ska hämtas in.

Kristdemokraterna menar att det även bör göras en kontroll utifrån folkbokföringsregistret samt Migrationsverkets register om tidigare anknytningsförfrågningar. Det kan ge en bild av om någon tidigare har ansökt om uppehållstillstånd på grund av anknytning till personen i fråga. På så sätt kan ingen sätta i system att inleda ett förhållande och sedan överge personen i fråga innan tvåårsperiodens utgång.

I de fall det framkommer att referenspersonen tidigare har dömts för brott mot 3, 4 eller 6 kap. brottsbalken bör sökanden alltid informeras om detta muntligen. De svenska ambassader som hanterar ansökningsprocessen bör även få i uppdrag att ge sökande en mer fullständig information om vilka rättigheter de har och vilket skydd som kan ges. En sådan information bör inkludera reglerna kring tvåårsgränsen. Den som utsätts för misshandel och kränkningar ska inte vara utlämnad till den som begår brottet. Den situation som alltjämt råder innebär att det kan uppfattas som att ”lite stryk ska man tåla”. Det är helt oacceptabelt. Ytterligare steg behöver vidtas för att de kvinnor som blir misshandlade inom tvåårsperioden inte ska försättas i en tvångssituation.

4 Inrätta en inspektion för migrationsfrågor

En rättssäker migrationsprocess förutsätter att varje steg är rättssäkert. Att myndigheter har ett ansvar att själva se över sina rutiner och följa upp sitt arbete är inte tillräckligt. Därför föreslår Kristdemokraterna att en inspektion för migrationsfrågor inrättas. Syftet med denna inspektion är att verka för rättssäkerhet och effektivitet genom hela migrationsprocessen, det vill säga i hanteringen hos Migrationsverket, utlandsmyndigheter, domstolar och polis och i samverkan med kommuner och landsting.

Målet med en inspektion för migrationsfrågor är att upptäcka systembrister och därigenom höja rättssäkerheten för den enskilde. Därför bör inspektionens fokus ligga på att säkerställa en korrekt och enhetlig tillämpning av lagstiftningen samt att samarbetet mellan ansvariga myndigheter fungerar och ger förutsättningar för upprätthållen rättssäkerhet.

En inspektion för migrationsfrågor kan närmast jämföras med Inspektionen för socialförsäkringen. Den nya inspektionens granskning bör främst ske genom bedömning av myndigheternas egna system för styrning. Exempelvis ska den kunna kartlägga huruvida olika delar av Migrationsverket eller polisen skiljer sig åt i hanteringen av liknande fall, om det finns omotiverade skillnader mellan domstolar, på vilket sätt och hur snabbt Migrationsverket rättar sig efter ny praxis, hur olika utlandsmyndigheter arbetar med handläggning och i vilken mån myndigheterna lever upp till regeringens satta mål.

5 Utveckla arbetskraftsinvandringen

Sverige behöver fler företag som startar, växer och anställer. Det ställer krav på ett konkurrenskraftigt näringsklimat men också på att det finns en god tillgång till kvalificerad arbetskraft. Arbetskraftsinvandring bidrar därigenom till att ett land utvecklas och till en växande ekonomi.

Men arbetskraftsinvandring är också ett sätt att skapa fler lagliga vägar in i Sverige och EU. Om fler länder ökade möjligheterna till arbetskraftsinvandring skulle fler människor som söker sig från utsatthet och fattigdom men som inte har asylskäl ges förutsättningar att kunna arbeta och försörja sig i ett annat land.

Kristdemokraterna vill se fler vägar in i Sverige för den som vill komma hit och arbeta, vilket inte minst gäller inom yrken där det i dag råder brist på arbetskraft i Sverige. Det finns flera saker att göra för att underlätta och stimulera en ökad arbetskraftsinvandring till Sverige.

Till att börja med är ett av de problem som personer som vill komma till Sverige för att arbeta, och arbetsgivare som vill anställa utländsk arbetskraft, stöter på i dag alltför långa väntetider för prövning av ansökan om arbetstillstånd. Kristdemokraterna vill korta handläggningstiderna för arbetstillstånd, bland annat genom att en så kallad 30-dagarsgaranti vid komplett ansökan införs hos Migrationsverket. Ansökningar om arbetstillstånd som inte kräver kompletteringar ska inte ha en handläggningstid som är längre än 30 dagar. Vi menar att en översyn av behovet av fackliga yttranden bör göras. I dagsläget bidrar kravet på inlämnande av fackligt yttrande till förlängda handläggningstider. Kristdemokraterna har tidigare även efterlyst en ökad digitaliserad hantering, varför vi välkomnar Migrationsverkets digitaliserings- och utvecklingsplan som togs i januari 2019, ett arbete som bör följas upp. Här finns även möjlighet att ytterligare underlätta för företagen genom att en av Migrationsverket godkänd ansökan automatiskt kommer andra berörda myndigheter till del.

Vidare är en fråga som har varit alltför aktuell under de senaste åren den orimliga praxis som har lett till de så kallade kompetensutvisningarna av utländsk arbetskraft, vilka har fått avslag på sina ansökningar om förlängt arbetstillstånd till följd av mindre avvikelser från arbetsgivarens eller en tidigare arbetsgivares sida. Även om det är fortsatt viktigt att värna om villkoren på svensk arbetsmarknad och motverka missbruk av reglerna menar Kristdemokraterna att detta inte får leda till oproportionerliga konsekvenser för den enskilde.

Trots flera uppmaningar från Kristdemokraterna och övriga Alliansen drog den tidigare vänsterregeringen ut på tiden och föreslog åtgärder som var otillräckliga för att till fullo möta problemet. Under tiden som regeringen hade på sig att agera och därefter har alltifrån arkitekter till programmerare som arbetar och betalar skatt i Sverige utvisats på grund av mindre misstag.

De förändringar som genomfördes i proposition 2016/17:212 var otillräckliga och riksdagen tillkännagav i november 2017 att regeringen skyndsamt skulle återkomma till riksdagen med ett lagförslag som skulle stärka proportionaliteten och säkerställa att en arbetskraftsinvandrare inte utvisas på grund av att arbetsgivaren utan uppsåt har begått mindre eller obetydliga fel i fråga om villkoren för arbetstillstånd, även om felet upptäcks efter det att tillståndstiden har löpt ut eller om Migrationsverket har uppmärksammat det. Kristdemokraterna menar att proportionalitetsprincipen ska beaktas vid handläggningen av frågor om arbetstillstånd, något som Migrationsdomstolen även har fastställt i två domar. Av dessa framgår att en helhetsbedömning av anställningsvillkoren

ska göras. Om en sådan bedömning utmynnar i att förutsättningarna för arbetstillståndet, trots vissa brister, har varit uppfyllda innebär det att arbetskraftsinvandringen inte utvisas. Vi välkomnar detta men menar att en ny praxis bör följas av lagstiftning.

Något som också bör framhållas är att även om arbetskraftsinvandring bidrar till bättre kompetensförsörjning och ökade möjligheter för företag att växa och anställa, förekommer samtidigt fall av dåliga villkor, falska anställningar och handel med anställningsavtal. Naturligtvis måste alla former av missbruk av regelverket om arbetskraftsinvandring motverkas.

Kristdemokraterna har lämnat förslag om insatser för att motverka missbruk av arbetstillstånd. Vi vill att direktåtkomst införs för Migrationsverket till vissa uppgifter hos bland annat Skatteverket. Genom direktåtkomst till uppgifter om till exempel antal anställda i verksamheten, omsättning, resultat, inbetalda skatter och avgifter kan Migrationsverket kontrollera att regelverken efterlevs på ett mer effektivt sätt. Här finns utredningsförslag klara sedan tidigare. Regeringen måste snarast till riksdagen lägga fram ny lagstiftning. Vi har även föreslagit en ny form av visum för högutbildade eller experter så att dessa kan söka jobb eller starta företag.

5.1 Se över systemet med spårbyte

Kristdemokraterna menar att möjligheten till spårbyte behöver ses över. Detta då denna möjlighet, enligt Migrationsverket, utnyttjas på ett sätt som strider mot lagstiftningens intentioner.

År 2008 antogs nya regler för arbetskraftsinvandring (prop. 2007/08:147) och här återfinns möjligheten för asylsökande som har fått avslag att söka arbetstillstånd utan att behöva lämna landet (ett så kallat spårbyte). En av de grundläggande intentionerna med utlänningslagen är dock att asylprocessen ska ha en tydlig början och ett tydligt slut. Möjligheten till spårbyte är inte tänkt att sätta denna intention på undantag. Man lägger vidare vikt vid att lagakraftvunna beslut ska respekteras. I förarbetena till propositionen framfördes risken för att människor kan komma att utnyttja asylsystemet för att få tillträde till arbetsmarknaden, men här ansågs fördelarna överväga riskerna.

De sista åren har det skett en dramatisk ökning av antalet ”spårbytare” (2015: 632 personer, 2016: 1 266 personer, 2017: 2 023 personer, 2018: 2 112 personer och den 1 januari–17 september 2019: 2 284). Nu konstaterar Migrationsverket att regelverket med spårbyte utnyttjas. Frågan om spårbyte behöver därmed ses över.

6 Uppvärdera medborgarskapets betydelse

Medborgarskapet är i grunden en fråga om säkerhet, trygghet, rättigheter och skyldigheter, liksom om identitet. Om du som vuxen vill bli svensk medborgare ska du kunna styrka din identitet, ha permanent uppehållstillstånd, uppehållsrätt eller uppehållskort och ha bott i Sverige en viss tid. Tiden kan variera; i de flesta fall ska du ha varit bosatt i Sverige i fem år från den dagen du har fått uppehållstillstånd, men för den som är statslös eller flykting enligt Genèvekonventionen gäller 4 år. Kortare tid gäller för nordiska medborgare eller om man är gift med en svensk medborgare.

För att få svenskt medborgarskap ska man också ha levt ett skötsamt liv i Sverige. Om man har begått ett brott kan man ändå bli svensk medborgare, men först efter en

karenstid. Hur lång den är beror på vilket straff man har fått. Döms man exempelvis att betala 30 dagsböter kan man få sitt medborgarskap tidigast ett år efter brottet. Handlar det om grövre brott och man får fängelse i ett år så kan man få medborgarskap tidigast sju år efter brottet. Fängelse i sex år ger en karenstid på tio år efter avtjänat straff innan man kan komma i fråga för medborgarskap. Om man dessutom har begått brott flera gånger kan karenstiden bli längre.

Medborgarskap är inte vad som helst. Det innebär rättigheter och skyldigheter. Det är varje persons skyldighet att ta ansvar för samhället genom att bidra till att främja det gemensamma bästa. Att följa lagarna – så länge de inte bryter mot naturliga rättigheter – är en annan medborgerlig skyldighet. En av många rättigheter som följer av medborgarskapet är att ha inflytande över det politiska livet och de lagar man lyder under. Denna rättighet speglas i skyldigheten att ta ansvar för samhällets styrning genom att delta i demokratiska val. Kristdemokraterna anser att de som söker medborgarskap ska ha genomgått undervisning i samhällsorientering.

Kristdemokraterna anser att det är dags att uppvärdera medborgarskapets betydelse. Det är önskvärt att de som vill och kommer att leva i Sverige under en lång tid också har ett svenskt medborgarskap. Medborgarskapet ska ses som ett mål, inte ett medel.

För att tydliggöra medborgarskapets betydelse är vi positiva till att alla kommuner är ålagda att arrangera offentliga medborgarskapsцерemonier för att välkomna nya medborgare och högtidlighålla medborgarskapet. Vi menar att alla som blir medborgare, eller vid myndighetsåldern, också bör få en medborgarbok där de rättigheter och skyldigheter som följer av medborgarskapet förmedlas.

När det är uppenbart att en person har fått svenskt medborgarskap genom mutor eller bestickning bör det, genom en grundlagsändring, vara möjligt för en domstol att återkalla medborgarskapet. I det fallet ligger ansvarsbördan på myndigheten. Genom att erhålla sitt medborgarskap på falska grunder begår en person en brottslig handling och ska straffas för densamma. På så sätt markeras medborgarskapets vikt och att man inte kan tillförskansa sig det svenska medborgarskapet på olaglig väg. Ett liknande förslag presenterades av en utredning ("Omprövning av medborgarskap", SOU 2006:2) med anledning av ett antal uppmärksammade fall av mutor som inträffat några år tidigare.

Mot bakgrund av det ovan anförda finns all anledning att i ett större sammanhang se över medborgarskapet, krav för medborgarskap, den process som föregår och eventuella skäl att förlora sitt medborgarskap.

7 Flyktingpolitik inom EU

Vi kristdemokrater vill se ett EU-gemensamt asylsystem, där man söker asyl direkt hos EU i stället för i ett enskilt medlemsland. Kopplat till detta behövs lagliga vägar in i EU, liksom en rättvis omfördelning av asylsökande.

För att gemensamma lösningar ska fungera och den fria rörligheten inom Europa ska kunna garanteras måste EU:s yttre gränser skyddas. Därför stödjer Kristdemokraterna ett gemensamt system för gränsskydd och registrering, inklusive utbyggnaden av Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrå (Frontex). På så sätt kan vi bättre bistå skyddsbehövande och mer effektivt mota bort avarter som människohandel, organiserad brottslighet och terrorism.

7.1 Dublinförordningen

Dublinförordningen tillkom så att medlemsländerna i EU på ett effektivt sätt skulle kunna bestämma vem som har ansvaret för att pröva en asylansökan, garantera rimliga tidsfrister och motverka att asylansökningar lämnas in i flera medlemsstater samtidigt. Länderna är skyldiga att överta eller återfå asylärenden från andra medlemsländer i de fall då de är ansvariga enligt förordningen. Denna ordning har sina fördelar och sina nackdelar. Den medför exempelvis en tydlighet i frågan var en person ska söka asyl och den gör så att ingen riskerar att hamna utanför systemet i ett läge när ingen medlemsstat vill ta hand om en persons asylansökan.

Det står helt klart att Dublinförordningen behöver ses över i sin helhet och det pågår i nuläget förhandlingar om en reformering, vilket Kristdemokraterna välkomnar. Kristdemokraterna ser det som mest idealiskt med ett asylsystem där migranter söker asyl direkt hos EU och de asylsökande därefter fördelas mellan EU:s medlemsstater baserat på en specifik fördelningsnyckel. Det skulle medföra att enskilda inte kan välja land att söka asyl i men var och en skulle likväl försäkras att få sina asylskäl prövade. I särskilda fall bör dock hänsyn kunna tas till exempelvis personlig anknytning till en viss medlemsstat eller om den asylsökande besitter specifika språkkunskaper.

Sverige har länge varit ett av de länder i Europa och västvärlden som flest sökt sig till och som har tagit ett mycket stort ansvar vad gäller att välkomna asylsökande. Under 2014 och 2015 sökte nästan en kvarts miljon människor asyl här, vilket i förhållande till befolkningens storlek är mer än något annat land i västvärlden. Om övriga EU-länder hade tagit emot lika många asylsökande per capita som vårt land gjorde under 2015 hade unionen gemensamt kunnat välkomna hela åtta miljoner asylsökande under ett år då nöden var mycket stor. Det är genant att inte fler länder kunde tänka sig att vara med och bidra.

I fördelningen av asylsökande mellan medlemsstaterna bör hänsyn framför allt tas till befolkningsstorlek, ekonomisk styrka och tidigare ansvarstagande på asylområdet. Sverige bör gentemot EU och övriga medlemsstater, som förstahandsalternativ, driva linjen om en reformering av Dublinförordningen i enlighet med dessa principer.

7.2 Kvotflyktingar och nödvisum

Kvotflyktingsystemet är i dag en av få lagliga vägar in i Europa. Fram till 2016 tog Sverige emot ungefär 1 900 kvotflyktingar per år, men i och med migrationsöverenskommelsen från 2015 har Sverige successivt ökat antalet kvotflyktingar till 5 000 personer årligen från och med 2018. Kristdemokraternas målsättning är att Sverige ska verka för att EU tar ett ökat ansvar i denna fråga. Alla medlemsstater ska ta emot kvotflyktingar, och fler kvotflyktingar totalt sett ska tas emot i EU. Därför behövs en uppgörelse om ett kvotfördelningssystem i Europa.

I dag går det inte att söka asyl i EU på distans från utlandet. Man kan inte heller få ett visum till ett EU-land för att söka asyl. Många människor på flykt ser sig därför hänvisade till illegala och hänsynslösa flyktingsmugglare. Kristdemokraterna anser att EU-länderna gemensamt, i samarbete med UNHCR, borde öppna en möjlighet att söka nödvisum före inresa i EU.

Hans Eklind (KD)

Pia Steensland (KD)

Acko Ankarberg Johansson (KD)

Gudrun Brunegård (KD)

Michael Anefur (KD)

Roland Utbult (KD)